

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 94. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 26-го квітня 1941.

No. 94. Jersey City, N. J., Saturday, April 26, 1941.

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-9807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СЕКРЕТАР ВІКАРД ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРЕДСТАВНИКІВ ХЛІБОРОБСТВА

НЮ ЙОРК. — Перед представниками хліборобства зстейтв Нової Англії виступив промову секретар хліборобства Клод Вікард. Він сказав, що колиб вигнали держави „осі“ Америка знайдеться в дуже скрутнім економічному положенні. Всі морські шляхи, а з ними заморські ринки, будуть контрольовані німцями. Крім того, говорив Вікард, беручи під увагу це, що Гітлер ламає свої договори з чужими державами, а обіцяє водночас своєму народови домінацію над світом, можна бути певним, що він, колиб поконав Англію вдарить проти Злучених Держав Америки. Вікард заклав привабливий, щоб впливали на збільшення хліборобських продуктів, зокрема молочних виробів. Він обіцяв ступний зріст цін на хліборобські продукти.

ВІДГОМІН ПРОМОВИ ЛИНДБЕРГА.

НЮ ЙОРК. — Промова Линдберга, в якій він виступав проти вступлення Америки до війни і твердив, що Велика Британія програє, викликала широкий відгомін. З одного боку його комітет „Америка Перша“ зискав три тисячі нових членів. З другого боку посилались на нього закиди з різних сторін, що він працює на користь держав „осі“. Відразу по тій промові на радіо виступили два бесідники з комітету „боротьби за свободу“, що проповідує навіть війну, колиб цього треба — Джеймс Варбург і Старт, та гостро скритикували Линдберга, назвавши його нацистичним стукайком. Скритикував його також посадишк Ля Гвардія, але відкинув думку, що Линдберг є знаряддям Гітлера і що він не є американським патріотом. Він є американським патріотом, говорив Ля Гвардія, але не знає історії і не дивиться реально на теперішні події. Малі держави мусіли робити менший, чи більший спротив Гітлерові і Муссолінієві, бо ніщо інше їм не лишалося. Вони не робили цього під наплетом Англії, бо на стільки вони самі мають розум, казав Ля Гвардія.

НАСТРОЇ В АМЕРИЦІ.

ПРИНСТОН (Ню Джерзі). — Перебуваючий тут директор бюро публічної opinii, д-р Гелоп, заявив, що більшість американців таки вірить у перемогу Англії і є думки, що Англія повинна продовжувати війну. До балканської кампанії в перемогу Англії вірило на сто 78. А лиш чотирихоті вірило в перемогу держав „осі“. Тепер лиш 57 вірить в перемогу Англії, а 11 в перемогу держав „осі“. Передтим 84 на сто було тої думки, що треба продовжувати війну, нині 71 є за продовжуванням війни.

ВИДАВЦІ ГАЗЕТ ПРИРКАЮТЬ ПОМІЧ.

НЮ ЙОРК. — На закінченню конвенції газетних видавців, що відбувалась в Ню Йорку, привані видавці ухвалили резолюцію, що будуть піддержувати всіми силами теперішню кампанію зброєння і всі заходи уряду зробити край сильним під мілітарним оглядом. На тій конвенції секретар флоту, Френк Накс, заявив, що уряд є сильно наставлений проти примусової цензури, навіть на випадок війни. Зате видавці мусять самі добре визнаватись в справах і не використовувати свободи слова так, щоб не шкодити державним інтересам.

ПІДВИШКИ ПЛАТ.

НЮ ЙОРК. — Робітники в Вестінггауз Електрик Ко. дістали підвишку заробітних плат, по 4 долари на тиждень і більше. Подібну підвишку дістануть робітники Джeneral Електрик Ко. Разом тих робітників начисляють 75,000. Також компанія гнутої сталі, що має 200,000 робітників, пішла слідом інших сталевих компаній і дала своїм робітникам підвишку 10 центів на годину. Подібні підвишки дістануть робітники заняті при радіо і телевізії.

ПЕРШИЙ ПОВЗ З НОВОЇ ФАБРИКИ.

ДІТРОЙТ. — Заходами автомобільної корпорації Крайслера побудовано в Дітройті величезну фабрику повзів середньої ваги. Ця фабрика вже готова і отсе випустила першого повза, ваги 25 тон. Цей повз має одну гармату і кілька скорострілів. Може порушуватись зо скорістю 25 миль на годину. Пробі виказали, що він може валити дерева, переїздити багна і баюри. Він теж завалив двоповерховий дім, що стояв йому підчас спроби на дорозі. Ця фабрика таких повзів буде виробляти по 18 щодня, працюючи 24 години на добу.

ФІЛЬМОВОГО МАГНАТА ЗАСУДИЛИ.

НЮ ЙОРК. — Фільмового магната Джозефа Шенка суд засудив на три роки тюрми і \$20,000 кари за викрут від плачення податків. Його спільника Московіца, який помагав Шенкови шахрувати податкові звіти, суд засудив на рік тюрми і \$10,000. За два роки Шенк не заплатив урядови чверть мільона доларів. Тепер, коли йому не вдасться дістати шляхом апелю до вищого суду звільнення від кари, він мусить вандрувати до тюрми.

АМЕРИКА МУСИТЬ ДАТИ АНГЛІЇ ПОМІЧ ДО РУК — КАЖЕ КОРДЕЛ ГОЛ

Секретар стейту Кордел Гол в своїй промові перед товариством міжнародного права виступив промову, в якій гострими словами таврував держави „осі“ за те, що вони в варварський спосіб нападають мирнолюбні держави та казав, що Америка за всяку ціну мусить постаратись, щоб та поміч, яку забирають з Америки для Англії її торговельні кораблі, дійсно доходила до рук Англії, а не пропадала на морі під ворожих субмарин і боєвих суден. Цю заяву, беручи під увагу подібні заяви інших секретарів, всі інтерпретують так, що американський уряд вже рішився на якісь дуже важкі кроки у відношенні до війни і цими заявами він хоче лише підготувати в цьому напрямку американську публічну opinii. Після всякої правдоподібності в найкоротшому часі забере в тій справі голос сам президент Рузвельт і зробить перед нацією певні важкі заяви.

СЕКРЕТАР ВІЙНИ НАКС КАЖЕ, ЩО АМЕРИКА ТЕПЕР НЕ МОЖЕ ЗАВЕРТАТИ

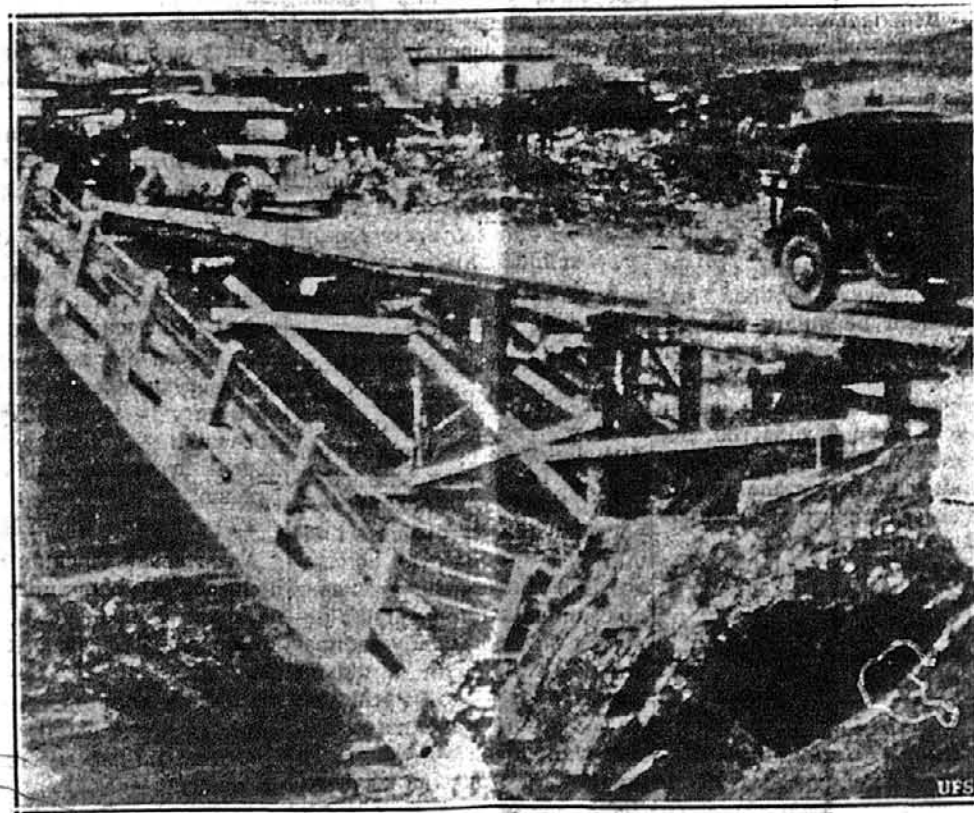
Водночас з промовою Кордела Гола перед конвенцією газетних видавців виступив промову також секретар флоту, Френк Накс і сказав, що війна в Європі, це „наша війна“. Американська нація згодилась піддержати всіма засобами альянтів. Але та поміч внаслідок діяння ворожих сил не доходить до рук альянтів так, як повинна. Тому Америка мусить зробити черговий крок, щоб та поміч дійсно доходила. Тепер, коли Америка зайшла вже в половину дороги, вона не може завертати. Бо колиб прогнала Велика Британія разом з своїми союзниками, черга цілком певно прийшлаб на саму Америку, казав він. Америка вже і так ріжними договорами поміж державами „осі“ є окружена. Недавній мир, заключений між Соевтами і Японією є останнім звеном в цій окруженні. Цей мир дасть Японії вільну руку на Далекім Сході. Водночас цей мир не допоможе Соевтам на випадок, якби Німеччина хотіла напасти на них і забрати Україну, говорив Накс. Бо фактично Японія в останніх літах не загрожувала Соевтам, бо сама була по вуха вплетана в китайську війну. Отож Соевти, заключивши мир з Японією, собі не помогли, тільки Японії, даючи їй вільну руку до війни з Америкою. Серед такого положення Америка не може себе дурити, що та війна її не обходить і що вона може жити відокремлено від світу. Коли впаде Бритійська Імперія цілком певно держави „осі“ візьмуть на приціл Америку.

БРИТІЙСЬКІ І ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ДАЛІ ДЕРЖАТЬСЯ В ТЕРМОПІЛЯХ

Термопілі зачинають відновляти свою давню славу, що розійшлась по цілому світі й від тисячів літ нагадує перського найздника Ксеркса і славних 300 спартанців, що прибули до своїх королем Леонідом боронити перзам переходу і вступу в тесальську долину, що є отвертими дверми до Атен, столиці Греції та до опанування цілою Грецією з Пелопонезом. В подібний спосіб боронять тепер того переходу грецькі й британські війська, хоч свідомі того, що дні, а може й години їхньої оборони почислені, бо німці вже спровадили найтяжчі свої гармати, а це є у першу чергу боротьба машин і гармат, а доперва потім людей. Навіть німецькі воєнні звідомлення подають, що німецькі війська стрінулись з новим, завзятим і не сподіваним опором під Термопілями. Видно, що не їде їм легко, коли навіть не згадується про летунські налети. А такі є, бо про це передає радіо з Атен, кажучи, що німецькі летуни скидають такі сильні бомби на пристань Пірей, що ціле місто трясеться. Виходить, що не зважаючи на те бомбардування, британські частини таки можуть займати кораблі й відпливати на полудне, на Крету, або до Александрії, щоб звідтам продовжувати боротьбу. Коли мова про Термопілі, то подається, що британсько-грецькі жертви дуже малі, але німецькі значні, що, беручи під увагу гористий неприступний терен, являється природним явищем.

В АФРИЦІ ЗДЕРЖАНО НАСТУП НА ЄГИПЕТ

Бритійці, як виходить з воєнних звідомлень, знову є в Африці панамі ситуації на всіх бойових фронтах, включно з тим, що є на границі Єгипту, а спрямований в сторону Суецького каналу. Так виглядає, що спільна італійсько-німецька офеизива мусілаб дістати дуже сильну допомогу, щоб могли далі розвиватись. А на таке не заноситься, особливо від того часу, як британська флотія обстрілювала Тріполіс, себто ту пристань, через яку така допомога моглаб надійти.

НОВИЙ МІСТ. — Відступаючі альянтські війська в Греції розбили цей міст, а виступаючі німецькі війська збудували над ним новий тимчасовий і вже його вживають для погоні за відступаючими противниками. Цю картину переслано літаком до Берліну, звідки її переслано радіом до Америки.

СОВЕТИ БУДУТЬ ІТИ ТАКИ РАЗОМ З НІМЕЧЧИНОЮ, ЩОБ РОЗБИТИ ВЕЛИКУ БРИТАНІЮ

ІСТАНБУЛ. — До ріжнородних поголосок про те, що буде тепер з Туреччиною і Соевтами, якщо німці захочуть наступати на Суецький канал через Малу Азію та перебирати ще й контролю над Дарданелами, треба додати ще одну: Соевти мовчать тепер не тільки тому, що бояться війни з Німеччиною, але в першу чергу тому, що між ними і Німеччиною існує тайний договір щодо поділу Бритійської імперії. Кажуть, що Німеччина мала приобіцяти Соевтам Індію. Саме з тою обіцянкою треба звязувати гуртування більших сил Соевтами на сході, в Туркестані, звідки Соевти повинніб напасти на Іран і Афганістан, а через них — на Індію. В тому помагалиб Соевтам німці натискаючи на Суецький канал. Очевидно, що ніхто не знає, чи і скільки є правди в такій поголосці. Але так є, що ті, що є дещо поінформовані, втратили віру в те, щоб Туреччина могла числитись на якусь допомогу з боку Соевтів, чи на те, щоб Соевти відважились виповісти Німеччині війну. А чи є між Соевтами і Німеччиною тайна умова щодо поділу Бритійської імперії, це вже друга справа.

АНГЛІЯ ДАЛІ ГОТОВА ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З СОВЕТАМИ.

ЛОНДОН. — Коли їде про уряд Великої Британії й його відношення до СССР, то справа представляється так, що цей уряд готов тепер до найдальшого ідучих уступок, щоб тільки довести до тіснішої співпраці між Британією і Соевтами. Колиж такої співпраці нема, то тепер, як кажуть є вина тільки по стороні СССР.

ЯКІСЬ НОВІ ПЛЯНИ НІМЦІВ ЩОДО ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН. — Кружляють слухи, що Німеччина виступить по скінченню кампанії на Балкані з якимись новими деклараціями. Між іншим в її новій пляні „наної Європи“ має вже бути місце і на польську державу, яка одначе булаб невелика і обіймалаб мабуть ті землі, що входять в склад теперішнього Генерального Губернаторства.

СКРІПЛЯЮТЬ СІНГАПОР.

СІНГАПОР. — Советсько-японське зближення має на Далекому Сході наразі той наслідок, що британці готуються „на всякий випадок“, себто скріпляють у першу чергу свої сили в Сінгапорі і на Малайському півострові. У звязку з тим прибули до Сінгапору свіжі сили з Австралії.

ПРОТИ БЕЗПОРЯДКІВ.

ЛОНДОН. — Воєнний губернатор Атен заповів, що не покине Греції й подбає, щоб сумні дні Греції скоро скінчились. Наказав населенню поводитись спокійно, бо кожний, що ширитиме безпорядок, буде розстріляний. Положення краю, казав губернатор, вимагає послуху і розваги.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ЗМІНИ.

ЛОНДОН. — Бритійський прем'єр, Вінстон Чорчїл, заповів, що дасть незабаром точні виснаєння у справі воєнних подій на Балкані. Візвав тих, що домагаються такого виснаєння, щоб не тратили голови і розуміли, що він не може балакучістю шкодити тим, що є ще в бойових лініях. Так виглядає, що найбільше є критики, зверненої проти Антоні Ідена, міністра заграничних справ, за те, що не збудував сильного фронту з Греції, Югославії й Туреччини. Навіть кажуть, що він готов уступити з кабінету міністрів. Як теж кажуть, що готов бути покликаний на міністра старий Ллойд Джордж, що був при кермі держави підчас минулої світової війни.

ПАПА І МИР.

РИМ. — Папа візвав католиків цілого світу долитись в місяцю травні за світове замирення, будоване на любови і справедливости.

НІЯК НЕ ХОТІЛИ ПІДДАВАТИСЬ ІТАЛІЙЦЯМ.

РИМ. — З того, що пишеться в італійських газетах, виходить, що грецьким офіцірам і воякам найгірше приходилось відчувати війну, коли треба було піддаватись італійцям. Вони заявляли, що піддаються тільки німцям, бо італійці їх ніколи і нігде не перемогли. Знову самі італійці розписуються дуже широко про „великі героїства італійських вояків у Греції“. При тому подають, що в часі воєнної кампанії останніх днів Італія втратила в битих і ранених 6,000 вояків, в чому є 400 офіцірів.

ЮГОСЛАВІЯ БУДЕ ДАЛІ БОРОТИСЬ.

ЛОНДОН. — Таке заявляє югославянський уряд на вигнання, на чолі з ген. Сімовичем як прем'єром.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Зразок Культурної Праці

Скінчилася серія докладів на українські теми, що були влаштовані заходами Департаменту Східно-Європейських Мов Колумбійського університету, разом з Українським Народним Союзом. Проголошуючи ті доклади, згаданий Департамент подав до загального відома причини, чому відбуваються такі доклади, кажучи між іншим, таке:

„На виховних інституціях в Америці спочиває тепер відповідальність, і то така, як ще ніколи, доложити всіх старань, щоб поширити розуміння тих проблем, до яких треба привязувати серйозну увагу, коли бажано бачити світ замиреним і демократичним. Немає жодного кращого способу від такого, щоб влаштовувати ряд докладів, які накреслять науково те підложе, на якому виростали проблеми, що їх тепер видвигає Нова Європа, або подадуть, як ті проблеми розв'язувати“.

З повищого видно, що Департамент Східно-Європейських Мов Колумбійського університету взявся за високу і взнесу ціль допомогти тому, щоби американська демократія мала нагоду дістати в руки різнорідний науковий матеріал, зв'язаний з українським народом в Європі й його змаганнями, вважаючи, що українська проблема є зв'язана з „новим порядком“ в Європі й її замиренням, а ці речі, як і відомо, обходять тепер глибоко теж і Злучені Держави. При цьому зазначимо, що справу самих докладів і докладчиків вирішувала управа Колумбійського університету.

Ось так просто й ясно була ця справа поставлена. Та не такою була вона для різних ворогів України і українського народу. Не такою була вона для тих, що не бажали собі того, щоб в Злучених Державах була свобода слова й для висвітлення української справи, та щоб така виховна інституція як Колумбійський університет могла давати нагоду висвітлювати науково теж і ролю України й українського народу в тих змаганнях, що ведуться в світі, а зокрема в Європі за „новий порядок“, за те, які ідеї повинні там прийняти і запанувати. Та про всі ті перешкоди, зверненні проти тих докладів, як і докладчиків, ми в „Свободі“ не писали. Та вони були. І звертались навіть і проти самого Департаменту Східно-Європейських Мов, як і управи Колумбійського університету, були навіть розслідування спротивів. Та, що треба особливо підкреслити, ось ті вороги наукової правди та свободи слова, своїм оклеветуванням нічого в Колумбійському університеті не досягнули. Навпаки, вони дали нагоду відповідним чинникам пізнати теж і українських людей в Америці, як теж переконатись, що український рух в Європі природний, дуже давний і виходячий з серця і душі мільонів українських людей.

В-тому і найбільший успіх докладів на українські теми в Колумбії.

Нові Газетні Завдання

На конвенції газетних видавців, що недавно відбулася у готелі Ваддорф-Асторія в Нью-Йорку, привітні говорили, що характер і завдання газет у нинішню пору змінюються. Газета перестає бути лише джерелом новин, але ступінь стає джерелом мудрості.

Давніше найголовнішим завданням газет, зокрема американських, було дістати якнайшкоро і якнайбільше новин. Ті новини мали бути подані вільно об'єктивно, себто так, як вони дійсно діялись, можливо без ніякої домішки суб'єктивного погляду репортера. Основою газет тоді було: годувати мозок людей новими, свіжими фактами. А розчовування і травлення тих фактів залишалося, звільності, самим читачем. Лиш редакційні статті зносились понад ті події і безпристрасно та безіменно синтезували їх та виводили загальні висновки.

Нині те головне завдання радіо вивало газетам силою з рук. Це радіо нині подає новини, факти, з цілого світу, в кожну пору дня. Великі наголоси в газетах вже втратили свою давню приману. Бо коли чоловік виходить на вулицю щоб купити собі газету, найчастіше знає вже найважливіші факти з радіа.

Проте ті новини, про які він довідався від радіа, не є для нього зовсім вистарчалні. Він хоче знати, які наслідки будуть, які відношення мають ті поодинокі новини до цілої справи? Він шукає за поясненням новин, за аналізом скомплікованого положення. За індивідуальним поглядом якогось знавця. Що він на це скаже?

Це ще не значить, що погляд, висказаний в пресі якимсь знавцем, читач приймає всесильно, беззаперечно. Часто читач читає погляди кількох знавців, які мають навіть протилежні погляди. З тих усіх поглядів він виробляє свій власний і щойно тоді заспокоюється.

Нинішня цивілізація дуже скомплікована. Ми бачимо до-вкруги себе мільони статичних річей і ріжних діянь. Те все має якийсь зміст, тим усім керують певні закони, якесь система. Кожний відорваний факт вміщується в якомусь виразно закресленій образі. Треба лише вміти знайти місце для цього відорваного факту. Ось тут приходить на чергу преса, разом з своїм новим завданням: не лиш відкривати факти, але помагати їх встав-

ляти в величезну світову „джиг-со-паз“.

Нині живе на землі далеко більше людей, ніж 50—100 літ тому. За часів Юрія Вашингтона, коли то в Америці відбувались такі важкі події, про які ми і нині гадаємо з пошаною, в Америці жило всього кілька мільонів людей, приблизно стільки, що нині в одній Шікаго. До того комунікація була далеко трудніша, ніж нині. Вістка з одного кінця до другого йшла днями, а не раз тижнями. З Європи вістки доходили впродовж кількох місяців.

Нині в Америці живе 134 мільонів людей. Крім того вістки доходять майже в тій самій хвилині, в якій вони стаються. Та не лиш краєві вістки доходять до найширшого загалу в такій поспіху. Вони доходять в якийсь самий спосіб з країв південної Америки, з Європи, Азії, Африки і кожного кутка на світі. Неразлучається, що американці знають про те, що сталося в Європі, скорше, ніж самі європейці. Бо коли, наприклад, в десятих годинах вечора в Лондоні німецькі літаки розбили якусь частину будинків, англійські газети цієї новини вночі не друкують, а щойно вранці, зате вістка йде відразу до Нью-Йорку, в якому у той час щойно третя година пополудні. Ця вістка відразу йде до друку до вечірніх газет і за годину-дві американський широкий загал вже про це читає, хоч англійський загал довідається про це щойно за кілька годин.

Тих вісток по цілм світі щодня є страшенна маса. Все це звалюється на мозок пересічного громадянина і він шукає в цьому якогось змісту. Бо все це діється в границях певних законів і впливом певних динамічних сил, певних плануваль. Де всі ці факти примістити? З чим їх зв'язати? А також — який вплив ці факти матимуть на біг дальших подій і на повстання нових фактів?

Нинішній пересічний читач прагне не лиш вивчення фактів, але також їх взаємного відношення і їх синтези. Він хоче не лиш знання, але науки. Коли він сам міг синтезувати скрупи і рідкі новини, які доходили до нього. Він мало потребував чужого помічного травлення. Навпаки, не раз він лютівся, коли хтось накидався йому з допомогою синтезувати події. Нині він відчуває, що життя таке скомпліковане, навал новин такий великий, висновки і наслідки такі необхідні, що він хоче

Українські Кріпаки для Советських Залізниць

Советські залізничні є так званим „вузьким місцем“ цілої господарської системи, збудованої, як відомо, після славновісної большевицької „плановості“. Мережею залізниць було вже в старій Росії з її безмежною територією від німецького кордону до Тихого Океану наскрізь невідстарчальним. Територія СССР відповідає тепер своїми розмірами приблизно старій Росії, але населення цієї території коли вірити советській статистиці, збільшилось приблизно на 50 мільонів. Тим часом довжина залізниць збільшилась номінально на яких 22—30%. Коли навіть припустимо, що відповідно збільшилось і число советських вагонів та паротягів, то з другого боку не можна забувати, що якості їх, а особливо обслуга, без порівняння гірші ніж в старій Росії. Без порівняння гіршою є і якість самих залізничних торів, шин, порогів і цілого урядження, що провадить до численних чи краще сказати нечисленних, „аварій“, на які так скаржиться советська преса.

Катастрофальним робить стан советських залізниць та обогатина, що ціла советська господарка становить до них без порівняння більші вимоги, ніж це було за царських часів. Колективізація хліборобства повернула його попередній натуральний характер на промисловий. Коли раніше селянини залізницю для свого господарства майже не потребували, та й виробляв самий перевезувач частину того, що уживав, то колдози тепер без залізниць та інших шляхів по-лучення взагалі не можуть існувати, бо дістають з ріжних центрів все потрібне й непотрібне, а також до насіння і штучних погнів включно. Окремі галузі промислу, коли вірити знов таки советській статистиці, зросли в багато разів в порівнянні з старою Росією, обтяжуючи відповідно залізничний рух, тим більше, що значну частину робітництва треба що дня довозити до фабрик наслідком браку помешкань по містах і інших промислових осередках.

Значно обтяжує і перетяжує советські залізничні безглузда централізація цілого госпо-

и прагне чужої помочи в сортуванні цих новин. Ось тут йому на поміч приходить преса, яка через те сама видвигається на вищий рівень, хоч мо-же з матеріального боку менше poplatний.

жінками і старшими дітьми будувати без окремої заплати ближчі залізничні та інші шляхи, щоб отримати черговий армії для здійснення планів московського імперіалізму. Але поразок цим не омилеться.

К. Волинський, (Женева).

Гібральтар чи Близький Схід?

До завдань німецької воєнної машини належить теж і викликування замішання в рядіх противників. Німецький генеральний штаб має пропагандний відділ, який працює дуже близько з нацистським міністерством пропаганди д-ра Геббельса. Перед важними потягненнями німецької армії, німці пускають завжди в рух пропагандну машину, щоб створити замішання на противній стороні й відвернути увагу від того місця, на яке готується удар.

Від кількох днів кружляють поголоски, що німці закладають від маршала Петена та ген. Франка дозволу на перевіз німецьких військ через неокуповану Францію та Іспанію в напрямі Гібральтару. Та так є, що вздовж французько-атлантийського побережжя іде залізниця, що лупить Париж за Іспанією. Ця залізниця тепер в руках Німеччини. Отже, німці не потребували аж просити дозволу маршала Петена на перевіз своїх військ. Та мабуть ось ті поголоски, що є безпосередньо чи посередньо контрольовані німцями, мають певну ціль. Вони хочуть стягнути увагу Англії на Гібральтар, себто заставити Англію стягнути велику частину її середземноморської флотії до берегів Іспанії, щоб тим ослабити англійців на сході.

Тепер іде Німеччині про Близький Схід іде про Ірак, де минулого тижня англійці висадили військові відділи в пристані Базра. Німецькі офіційні чинники характеризували цей акт як „типовий британський акт насилья“.

Як відомо, Ірак має багаті джерела нафти на Близькому Сході. Нафтові поля в Мозуль є дуже багаті в нафту і відомі з цього на цілий світ.

Німеччині треба мати необхідну на довшу мету більші запаси нафти та газоліну для порушення її кольосальної воєнної машини. Так звана синтетичні виробу дуже коштовні. Тому то Ірак був би не оціненою здобиччю. Та він потрібний не тільки для Німеччини, але також для Англії, бо звідтам англійці постачають бензин для своєї флотії та механізованої армії на цілому Близькому Сході.

Та судьба Іраку мабуть не рішиться в самому Іраку, а буде вислідом боротьби за Суез. Якщо Суез впаде, положення Англії на Близькому Сході стало б незвичайно критичне. То Англія і цілком певно боронитиме Суезького каналу всіма силами. Гітлер хотів би відарити на Ірак через Туреччину, а може навіть через Україну й Кавказ. Ось то-му німці пробують змусити Туреччину до „згоди“. Британії помагати в теперішньому нещастю те, що здержано німецько-італійську офензиву на єгипетському пограниччі. Коли англійці зуміють здержати ці сили довше, Гітлер буде змуснений шукати іншої дороги до Суезу. До цього він не має багато шляхів до вибору, лиш через Туреччину. Довший і небезпечніший шлях іде через Україну, Кавказ і Ірак.

ТВОРИ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

У Львові вийшли з друку твори Ольги Кобилянської: „Земля“ і „Оповідання“. Письменниця писала до них вступне слово.

ВОЛОДИМИР ТАТОМИР

НА ПОДІЛЬСЬКИХ ЛАНАХ

Оповідання з часів визвольних змагань.

(8)

Повеселіла й Ярина. Довго видужував Йосип. Вже й половина зими минула. А йому тяжко було підвестися, на ноги стати. Зате на серце мов та благодать упала. Після трудов, боїв, тяжких походів одпочивав натруджений хлопець під оком коханої дівчини, як дома, коло матусі доріггої.

Забув свої страждання. Ярино, серце моє! Доля нас знову злучила! — Яж так і знала. Яж ка-зала!

І ясна головка дівчини спала на груди Йосипові. Обоє застигли в німих щасливих обіймах і за цілий світ забували.

Йосип ходив уже по кімнаті. Набирав сил і тішився, що здо-ровдя верталося. Зі своєї Яри-ни очей не зводив.

Сиділи за столом, балакали про бої, за Київ, про недолю галичан і про останні події. Чому, коханий, таке страшенне горе постигло наш край?

Нема відповіді. — Де наша сила? Одні в могилах, інші по тюрмах. Лічниці повні наших. Де наша сила? — В народі! — Хібаж народ не встав? — Не всі, і не враз! — Довго ще ждати! — Доки між нами єдності не буде...

Розмови їх зливалися з пісню жалю і скарги над недолею країни. Йосип веселими споминами із своїх воєнних переживань переплітав поважну балачку, і так їм гарно сходив час.

Йосипом, почали розказувати останні новини.

— Денікінці села грабують! — Людей убивають! — На галичанах помсти шукають!

— Народ гнівом кипить! — І нам пора вже за своє вставати! — В селі мов у вулі гуде. Весни ждуть!

Розказували про те, як громада самосуд зробила над сільськими яничинами, що до-помагали Качочову Ярину схо-пити. Але це не єдиний їх гріх: грабунок в околиці, розбої, крадіжки, а то й убивство. Все це діло тих яничин. Нарешті людям терпіло не стало. Із громадою судили й у ліску за селом постріляли.

— Собакам — собака смерть! Дивне-дивне твориться на нашій Україні. Не тільки воріг нас розшарпує, а і свої неславу, нечестя приносять.

А село своїм життям жило. Із клунь доходив луєкт ців. Молотили і як стій хова-ли, щоб у руки грабійникам не досталося. Молодиці, дівчата за кужелем пісень заводили,

про повстанців дива-казки роз-казували, споминами кидали, милою згадкою про галичан, і все жартами переплітали.

Хлопці по клунях — про пов-станців між собою шептали.

Та робота йшла. Хоч неспе-вич, бурхливі часи, — від праці не втечеш. Робити все треба, за нею і біду забуваєш, і скорше час проходить.

Аж тут нараз селом — ве-реск, крик поїсся:

— Москалі Денікінці в селі!

Кинули люди роботу. Хова-ють, хто що може. Жінки що молодші й дівчата по коморах сидять. Та в хатах уже наїзди-ники газдують. Розпирі, об-різці качани. Розбивають і ни-щать усе, що під руки попада-ло. Збіжжя лежить розсипане по сідбах, з вітром пір'я з по-душок летить. Худобу забира-ють. Хто не встиг з кіньми втекти в яр — той мусів уже на все розстатися з ними. Хто під руки попадав — би-ли. Ні старого, ні малих не жаліють. Дівчат послуху нагаями вчать.

Крик, вереск по селу, що крий Боже. А люди немов го-лови потратили. Не знають,

що рятувати, себе, чи достат-ки.

Ввірвалися до Мусія в хату.

Як уколаний став якийсь о-фіцер — узрівши красуню в хаті.

— Красавица, хахлячка! — і хотів дібратися до обличчя, а-ле Ярина відскочила, мов від гадяки.

— Геть! — стрибнула за двері й засунула замок.

Алеж гримнули раз і дру-гий, і подалися слабка засува.

— Он ти бач яка! — із злі-стю вигукнув офіцер, входя-чи в хату. — Кого ти тут собі ховаєш? — Дивиться: га-лицькі зубчаткі, відзнаки на рукавах.

— Галичан...

Але грізний Йосипів погляд приневолив його змінити, то-ді балаки. Денікінці підійшов до Йосипа й зажадав докумен-тів.

— Я не обов'язаний висвід-чуватися перед вами!

— Так, ти нас повинен ар-рестувати!

(Дальше буде)

22) Должні — рос. вислів: повин-ні, мусимо.

ПЕРШІ УКРАЇНСЬКІ ІМІГРАНТИ В КАНАДІ

(З канадського часопису „Українські Вісти“).

У цій статті подаємо до загального відома спомини й оповідання п. В. Єліняка.

Родився я 22-го грудня, 1859, р. Мій батько називався Стефан, а мати Явдоха з роду Штефурів. Наше село Небилів лежить у калузькому повіті й мало колись 600 номерів (хат). Коло села перепливає річка Лімниця, що впадає до більшої ріки Дністра.

Нас у родині було шестеро душ: мій батько Стефан, мати Явдоха, я Василь, їх найстарший син, моя сестра Анна, що вийшла за Петра Чичака й двох моїх братів: Іван і Петро.

З нашого майна в родині, то може було всього три морги поля. Мали ми одну корову, пару биченят і чотири курки. Більше ми не мали нічого. Відтак то все пішло за татів довг. Бо вони зважились сильно до роботи, десь мали зігрітися, напилися води, дістати задуху й поканили якійсь час, а вкінці вмерли на 54-тому році життя, коли мені було тоді може 12 літ. А мама вмерла у 56-тому році життя, коли мені було 18 літ.

До школи я ходив може три роки. Але яка то тоді була школа. Вчив мене вчитель у своїй хаті, що був також і дяком і громадським писарем на шість сіл і там обробляв коло 30 моргів поля. Ще мав у своїй хаті громадську касу. Дуже часто його вдома не було, а виручався в науці хлопцями, що вже їх трохи підучив, як пр. Іваном Глушаком, чи Стефаном Чичаком. До школи ходив я лише зимовою порою. Нас у школі було найбільше 15 дітей, часом лише 10, а то й 6 дітей усіх, бо школа тоді не була примусова. Значили ми науку „Отченашем“ кликувши, відтак читали друковане. Зі школи я навчився читати друковане, та писати читати я не міг. Відтак я й друковане призабув читати, але тут в Канаді я пригадав собі і тепер часто перечитую собі „Українські Вісти“, часом „Світло“, календарі, а давніше то читав ще жовківського „Місіонаря“. До школи ходив лише в зимі, а від весни, як зазеленіло, аж до пізньої осені я пас корову свою й сусідські від 8 до 10 коров. За кожну давали мені на рік два ринських.

В дома жили ми найбільше кукурудзою. Вона в нас не родилася, але аж у Румунії. До Румунії було нам може з 9 галицьких миль, а від малярської границі були ми віддалені коло 6 миль. Мих. Романюк ходив до Сігету за волами, щоб собі їх купити. Земля в нас родила овес, от на фінт зависокий, а може й вищий. Коли не далося гною під овес, то годі було його не раз і серпом взяти. Крімівся нас і ячмінь, трохи жита, а пшениця десь-не-десь, дуже мало. В зимі їли ми найбільше бараболу, капусту, а біб і фасоль купували, лише

горох у нас ріс. Їли вівсяний корж, кулешу з кукурудзи, не раз і змерзла була. То мене й до Канади вигнало. Боже, Боже мій! Як то колись тяжко жилося!

У війську я не служив. При поборі казали, що в сухий рік вродився, такий шуплий був я і малий. А одружився на 23-му році життя. Моя жінка була з роду Рожків і мала тоді 18 літ. За жінкою взяв я три морги поля, одну корову й сто ринських. Вона була в батьків самотньою й тому я пристав до тестя. Священником у нашому селі був о. Николай Малецький. Душпастирював у нас 30 літ. Мав тоді до 70 літ. Спорядив село так, що жидшинкар забрався зі села, а коршма опустіла. Шлюб коштував мене 9 ринських. Була співана Служба Божа, парастас й посвячення дому. А сім ринських заплатив я за позволення від єпископа, бо моя жінка була мені трохи кривною.

Перед шлюбом винищував нас священник молитву й катехизм. Я знав усю. А жінка щось там невразно сказала в молитві якесь одне слово, але відтак добре сказала. В нас мусіла молодь все знати. Інакше священник не дав шлюбу, доки всього не навчиться. Шлюб взяли ми в неділю. На головах мали ми позолочені вінці при шлюбі. За них платили ми до церковної каси 5 шусток. По службі Божій відбулося посвячення хати, а відтак була весільна гостина. Був присутній священник, віт, паламар, дяк, кривні й знайоми. Хоч я мав вуйків музикантів, то музики не було, бо священник не дозволив. Але вечером, коли вже не було священника, то молоді завели музику, кажучи: „Не стоїмо Вам, пан-отче в ласку, коли Ви нам посвятите пастку“. Рано був священник трохи невдоволений за цей непослух, але щож, молоді мусіли гуляти. На весіллі була чвертка пива, що коштувала три і пів ринського. Я тоді з цікавості взяв на папелець пива й покоштував, але воно було гірке й тому я сказав до тестя: „Як ви такий гірчак пете?“ Рано, по шлюбі жінка пішла садити в поле бараболу, а я поїхав биченятами возити гній.

(Дальше буде).

Торговля.

— Купити, пане годинник.
— А чи він ходить?
— Чому не ходить? Ще як ходить. Він вже десять разів злетів по сходах з другого поверху на перший і фурт ходить.
— А хто ж його скидав з гори на долину по сходах?
— То мене скидали, а годинник був в моїй кишені, то він летів разом зі мною.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Конвенційні Проекти

[19]

Братство св. о. Николая, відділ 106. У. Н. Союзу в Шкаго, Іл., ухвалило одноголосно на зборах з 23 березня подати конвенції під розвагу. такі такі точки:

1. Пропонуємо, щоб усіх членів, що платять до У. Н. Союзу 35 літ або більше, перевести на безплатне продовження аж до їхньої смерті.

2. Членам, що взяли в У. Н. Союзі позички на їхні грамоти, щоб знизити відсотки.

3. Як можливе, щоб У. Н. Союз покривав бодай частинно відділові кошти за селі, в яких відділи відбувають місячні збори.

4. Щоб відділовим председателям і касіерам платити з каси У. Н. Союзу якусь місячну нагороду за їхню працю.

5. Бажаємо, щоб той самий уряд був вибраний і на даці, бо він добре веде організацію і добре нею господарить.

6. Щоб конвенція відбувалася даліше що чотири роки.

7. Змінити § 8 так, щоб право вибирати делегата мали лиш такі відділи, що мають 50 членів або більше, бо відділ, що має менше як 50 членів, не впадатиме до конвенційного фонду стільки, щоб покрити кошти делегата.

Бажаємо конвенції і всім делегатам якнайкращого успіху в нарадах.

ЗА БР. СВ. О. НИКОЛАЯ:

Василь Любас, предс.;
Г. Дацьків, секр.;
В. Єдинак, касієр;
Гаврил Дацьків, делегат;
Осип Коцовський, делегат.

Проф. Никола Чубатий.

Огляд української культури в історичному розвою

(З серії докладів на українські теми, що були влаштовані Департаментом Східно-Європейських мов Колумбійського університету разом з У. Н. Союзом).

(2)

Трипільська культура та її сліди в житті українського народу.

Сліди тої культури на Україні перший відкрив археолог Хвойка в Трипільлі (Київщина) тому й та культура дістала назву трипільської культури. Нині знані вже сотки гробовищ трипільців, густіше розкинені на захід від Дніпра, рідше на схід. Культура трипільської людності стала першою основною верствою української культури, бо нині є науково доказано, що та людність широкоголовіці перетривала на тих самих місцях аж до наших часів та дала перевагу в українській народі. В матеріальній та релігійній культурі трипільців найдено пояснення не одного явища нашої народньої культури, а також розв'язку не одного корінного та шкідливого в українській ментальності.

Напевно залишкою матеріальної культури є окреме становище української жінки. На Україні ні за протоісторичних поганських часів, ні вже за історичних християнських жінка не була невольницею, тільки людиною рівною чоловікові. В народній українській побуті жінка властиво веде дім, що й висказане в народній пословиці: „Жінка підтримує три угли хати, а чоловік четвертий“.

В найстаршій українській праві Руської Правди, яке відзеркалює прастаре звичає право українського народу, жінка є повноправним громадянином. На ній з уряду по смерті батька переходить опіка над дітьми та їх батьківським майном. Жінка може вступати в суд, дочка має право до батьківського майна.

Матеріальною первісною культурою українських прапредків дається пояснити явище староукраїнської права, яке приміром не знало цілковитої кари смерті, тільки грошеві кари та прогнання з краю саме в тій історичній добі, коли інші народи стосували кару смерті за невеликі провини.

Елементи матеріальної культури передісталися й до української мови, яка є індо-германського походження, отже вже з другої культурної верстви. Приміром слова жіночого роду „дружина, людина“ означає не тільки жінку, але й мушину в українській мові. Ціла низка мужеських іменників має жіночі окінчення приміром: деля, воевода, а навіть само слово „мушина“.

Первні жіночої культури помітні в народній мистецтві. Головна увага звернена не на монументальність самого предмету, тільки на велике старання та багату декоративність, на живу гру, красок підібрану з великим смаком.

В народній словесній творчості переважає чуттєвий елемент, жива фантазія та величезна кількість порівнянь з природи над елементом розумовим та описовим.

В щоденній повеселці українця (очевидно невідомою модерною міською культурою) характеризує свого роду природна грація у формах, випереджуюча ввічливість та величезна ритуальність при всяких нагодах щоденного життя прим. весілля, хрестин, похорону, Різдва, Великодня, обжинок тощо.

Жіночі елементи сліди у вдачі українця — вибухливий індивідуалізм, образливість, непертність при своїх поглядах; в більшості випадків все те теж оперте не на логічних, тільки чуттєвих підставах.

Стара традиція агрикультурного народу зберігає по нинішній день в колядках та щедрівках українців, з яких багато доісторичного походження. Все повторюються мотиви про господаря та господарину, про стоги збіжжя, про воликів. Рідше натомість про коня, який є пізнішого індо-германського походження.

Запримічу, що все сказане є характеристичними чертами побутування життя виключно українців, не має їх у росіян.

Теорія трьох культурних кругів Конперса та Шміда.

Два австрійські світової слави етнологи Конперс та Шмід уложили теорію так званих трьох культурних кругів, які по їх думці не тільки визначають характер новочасних націй, але також надають біг цілій всесвітній історії. Першим культурним кругом є тотемістичний круг ловців та надморських рибалок з абсолютним провідником на чолі.

Другий круп це круг примітивно-релігійної культури з матеріальним суспільним устроєм. Третій круг це круг скотарсько — номадської культури з патріархальним суспільним устроєм. Кожний з тих трьох кругів був витворений фізично та психічно окремою расою, однак раз витворившись передає він ту психіку та життєвий досвід належних до нього людей з покоління на покоління. Словом даний культурний круг консервує ментальність своєї раси і минати їх приходить дуже важко. Найкраще це може статися через сильну домішку людей іншого культурного круга. Звідси й взялися психіки та способи поступовання поодиноких рас та приналежних до них народів.

Ловецький круг має в собі характеристичні черти хижаків. Люди того культурного круга скриті, вроджені завоюювачі. В примітивній громадянстві батько все був абсолютним а родина неупорядкованою примітивною комунією. При суспільним устрою той тип витворює деспотичну владу та все до неї під рижими формами повертає. Суспільність фаталістично піддається деспотизму, що шле її на найбільші жертви. Річ природна, що народи того типу є державно-творчі. Народом того типу культурного круга є приміром росіяни.

Люди матеріально-хліборобського круга знаменні великими артистичними способностями. Вони люблять продукувати та насолоджуватися життям. При вищій ступні суспільного розвою народи приналежні до того культурного круга витворюють демокра-

КОНГРЕСМЕН ДАІЕС (у карикатурі).

НІМЕЦЬКІ ПАНЦІРНИКИ СИЛЬНО ПОТЕРПІЛИ

Відзначено двох британських летунів за те, що вдарили тяжкими бомбами один з двох німецьких дреднаутів, що знаходяться у французькій пристані Брест. Це Шарнгорст і Гнайзенау. Виходить, що вони вже нездатні до морської боротьби.

тичну владу. У людей того круга є великий нахил до індивідуалізму. Право у тих народів людяне, м'яке, вони є толерантні для поглядів другого. Державна влада у них через те слаба, а народи того круга є на загальне державнотворчі. Народом того типу культурного круга були греки, а Гердер бистро підглянув подібні прикмети у українців. (Дальше буде).

ЗА СВОБОДУ ПЕРЕКОНАНЬ СЕРЕД УЧИТЕЛЬСТВА

НЮ ЙОРК. — Міська шкільна рада на своїй засіданні прокинула внесок, щоб всі нью-йоркські учителі, в числі 40,000, зложили писемні заяви, щоб ніколи не належали до комуністичної, фашистської, чи нацистської партії. Рада станула на становищі, що в учительській складі є лиш малий відсоток підірваних елементів. Тому не можна змушувати величезну більшість до складання заяв, які може дехто пояснювати, як обмеження свободи політичних переконань.

НАЦИСТИ В ОБОРОНІ ФОН ВЕРРА

БЕРЛІН. — „Асошіейтед Прес“ подає, що німецький урядові кола заявили, що добре зробив німецький летун, барон фон Верра, що втік з британського полону в Канаді, а потім до „Злучених Держав“, не вважаючи на поруку в сумі \$10,000. Це був „бизнес“, бо „воля“ коштувала десять тисяч доларів. На те, кажуть нацисти, не може нарікати уряд „Злучених Держав“, бо „Злучені Держави“ перестали придержуватися міжнародного права і фон Верра не міг надіятись, що до нього буде застосоване таке право, та що він не буде виданий британській владі.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

У ТЕПЕРІШНЬОМУ СЕЗОНІ

МОЖНА ДЕШЕВО НАПРАВИТИ СОБИ СТАРЕ ФУТРО, АБО ПЕРЕРОБИТИ ЙОГО НА НОВИЙ ФАСОН, АБО ЗРОБИТИ СОБИ НОВЕ „НА ОРДЕР“.

(в разі потреби на догляд сплати).

SCARFS, CHOKERS, JACKETS, SAMPLE COATS ЗАМОВЛІЙТЕ В ВІДОМІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КУШНІРСЬКІЙ ФІРМІ

JULIUS KUSSOFF and SONS

315 — SEVENTH AVENUE (6. поверх)

У НЮ ЙОРКУ

(пір 28. вулиці, при догляді дозай собі самі)

Відкрито від 8:30 рану до 6. веч. Хотите зайти пізніше, телефонуйте: CHICKERING 4-3575.

ПАСАЙК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОС. ПАРОХІЯ СВ. ВОЗНЕСЕННЯ

улаштує

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

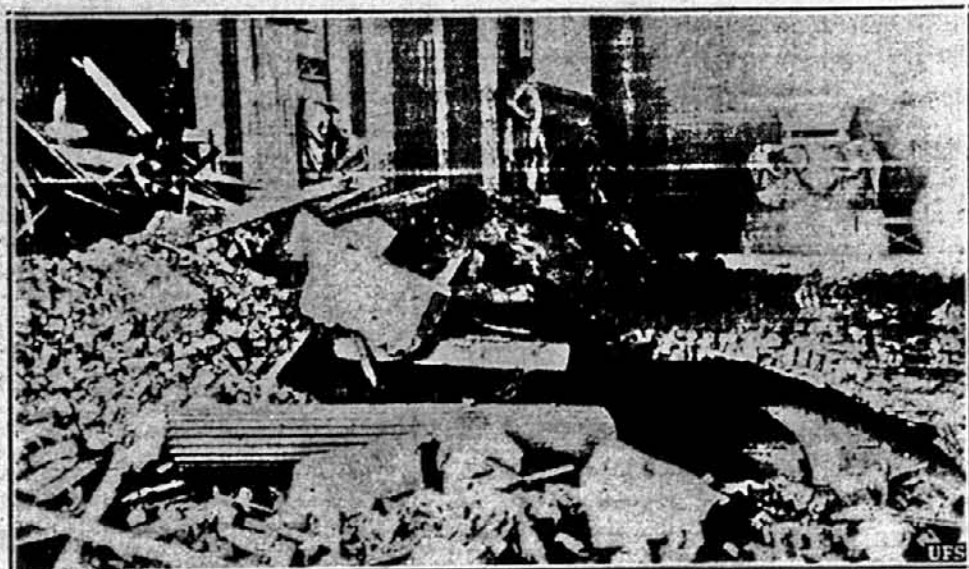
В НЕДІЛЮ, 27. КВІТНЯ (APRIL 27, 1941)

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 47 HOPE AVENUE.

Початок у год. 12. впол. (зраз по Службі Божій). Вступ вільний.

Отримайте запрошує Вас прийти на це традиційне свято —

Уряд Парохіальний.

СЛАВНА ЛОНДОНСЬКА КАТЕДРА ЗБОМБАРДОВАНА. — Світлина, переслана каблєм з Лондону, показує знищення, яке зробили німецькі бомбардери в Катедрі Св. Павла в Лондоні під час одного з найстрашніших рейдів на британську столицю. Бомба пробилася дах у північній частині будівлі. Церква тепер закрита.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ В НЮ ЙОРКУ має велику честь запросити отцю дорогою українське громадянство, усіх бізнесменів, професіоналістів і молодь як з Ню Йорку так і з околиць на

ПЕРШИЙ БЕНКЕТ

— I —

ВЕЛИЧАВИЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ

—: що відбудеться —:—:—:

В НЕДІЛЮ, 25. ТРАВНЯ (MAY 25, 1941)

У ДВОХ ПРОСТОРИХ САЛЯХ ВЕБСТЕР ГОЛ, 115-119 ІСТ 11. ВУЛИЦЯ

В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

БАЛЬ ВІД ГОД. 5. ПОПОЛУДНІ ДО 2. РАНО. — БЕНКЕТ ВІД ГОД. 6. ВВЕЧІР.

До танців будуть пригравати аж дві першорядні Оркестри без перестанку! В програму Бенкету входять сольові й музикальні атракції і інші несподіванки.

ВСТУП НА БЕНКЕТ І НА БАЛЬ \$2.50 — ВСТУП НА САМИЙ БАЛЬ ЛІШЕ 40 ц. (включно з текс.)

Білетів можна вже дістати в домішні С. У. Бізнесмени: в „Свободі“, 83 Грена Ст., Джерзі Сіті, Н. Дж.; та в сільдуючих ньюйоркських підприємствах: П. Стасюк, 124 Перша Ав.; Галаун, 166 Ав. В.; Ніколас Кафетірі, 29 Купер Скуер; Наш Базар, 151 Ав. А.; Дореті Бюті Шан, 433 Е. 9. Ст.; Стефіс Бюті Парлор, 316 Е. 6. Ст.; та в друкарні Кулінич, 418 Іст 9. Ст.

Старайтесь за білети завчасу, бо це буде такий Бенкет і Баль, яких досі в Ню Йорку ще ніхто не уряджував. Щось нове, гарне й веселе! Приходьте усі, старші й молоді!

За повне вдоволення ручить Комітет.

АДРЕСА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ: 53 ST. MARKS PLACE, NEW YORK CITY

Tel.: ALgonquin 4-5718

Футра Михайла Туранського

Great Persian Lamb Selection

A new and large selection of Persian Lamb skins now on hand which have just arrived in a large variety of characterized curls and at varied prices to meet every woman's need and budget.

Here is an opportunity to get your winter coat made at special summer rates.

Custom made coats to your individual measurements to select from newly styled models for the 1941-1942 winter season. Each bundle of Persian Lamb Skins matched for a perfect coat by our experts.

Select your style and bundle of skins and we do the rest, assuring you of a lovely finished coat.

A small deposit is all that is needed to hold your fur coat until the Fall. Gradual payments can be made during the summer months to comply with your budget.

Come in now while the selection of skins is varied.

Your old fur coats need attention at this time. Come in for remodel estimates which are gladly given without any obligations. Remodel your coat now at special summer rates.

We will gladly call for your coats, when convenient for you, to have them stored in our Cold Storage Vaults where they will be protected against summer heat, moths and theft.

Call our office and a convenient day and hour will be arranged for the pick up. No extra charge for our messenger service.

Gain confidence in your furrier. Come in for reliable estimates and prices.

MICHAEL TURANSKY

350 - 7th Avenue, New York, N. Y.

Bet. 29th & 30th Sts.,

Lackawanna 4-0973

16th Floor

Daily to 6 P.M.

Saturday to 3 P.M.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Шевченківський концерт.

Місяць березень, це місяць нашого генія Тараса Шевченка. В тім місяці Шевченко прийшов на світ і кожна свідомо українська громада вшановує цю подію святом у честь Кобзаря України.

При кінці минулого березня і наша бостонська громада, яка не забуває за ту подію ні

коли, вшанувала Тараса Шевченка відповідним концертом і згадала його "не злим, тихим словом". По Службі Божій, о. Касків відправив в міській укр. прав. церкві панна-хиду за упокій душі Шевченка і виголосив при тім відповідну до хвилі проповідь.

По полудні в церковній галі відбувся святковий концерт, на якому вступне слово виголосив о. В. Касків, засувавши привітним роллю Тараса Шевченка для українського народу, та представивши їм, що булоб сталося з Україною,

якби вона була не видата з себе такого великого генія. Далі молодечий хор під проводом о. В. Каскова відспівав вязанку пісень зовсім, взятими з творів Шевченка. Декламації виголосили: панна Анна Попович і Теодор Вон, виконавши довгу поезму Т. Шевченка "До Основ'яненка". Декламації випали дуже добре. Після того знов співав хор. Святкову промову виголосив гром. Н. Давискиба та в пій змалював ті великі терпіння, які переносив Тарас Шевченко за свій поневолений на-

рід, бажаючи йому вибороти волю. Хор вороги українського народу замучили його в відносно ранньому віці, проте його пророчи слова залишились для нас до нині і є для нас дороговказом для дальшої боротьби.

Другу частину концерту заповнила шкільна дівтора, якої появу зустрічала публіка з великою радістю, бо дуже мило було дивитись на маленьких диточок, що так гарно щебетали по українськи. А що найбільше захопило привітних, це виголошена більшими і меншими школярами ціла біографія Шевченка, від малодітства до смерті. Оце ж Касків немало напружувався приготувавши тих хлопців до цієї декламації. Діти зовсім завдались вивчили дуже добре; за що дістали рясні оплески.

В далішній програмі знов церковний хор бездоганно відспівав кілька пісень. Цей хор існує вже чимало літ, тому добре зіспіваний і вишкolenний. Тут слід додати, що родичі добре зробили, якби до того хору прислали якнайбільше своїх дітей, аби вони привичаювались до українського слова і народнього мистецтва, яке своєю красою перевищує чимало інших.

Цього року Шевченківське Свято випало навіть краще, ніж минулих років, бо люди заповнили шість галей, а серед них була половина родичів і молоді. Це перший раз, що молоді так відчули, хто вони, яких батьків і піддержали тих своїх батьків в їхній праці. Гром. Давискиба,

ХОРВАТСЬКА АРМІЯ

БЕРН. — Хорватське радіо подає, що "вільна Хорватія" формує "нову армію" з річниць 1918, 1919 і 1920 та з офіцерів - хорватів, що служили в югославській армії. Та армія має бути сформована і втренована "на німецький лад".

В суді.

Суддя: — Не крутіть, ліпше признайтесь, що вкрали ту пару коней!

Злодій: — То неправда! Як хочете, то перешукайте мене.

подякував привітним за чисельну участь і українським національним гимном закінчено свято.

Н. Давискиба.

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болочні ноги, флебіт (запалення жила), напухлі або болочні коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Немає урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол., від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ГОСТРІ І ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

Недуги крові, шкіри й нервів, забурення шлунка й кишків, гемороїди ("пайлс") і інші запалення відходоної кишки. Загальна слабкість, сінити, артрити, ревматичні стани, забурення шлук і кишків і інші хронічні недуги чоловіків і жінок лікується. Розслідування крові, аналіз урини й інші експерименти правляють діагнозу й належає лікування. Мої методи модерні. Записується сироватини і шептяться, коли це показано. Приходьте нині для екзамінації й дайте мені нагоду пояснити вам наші недомогання.

МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2.00

Dr. Louis Zins

(29 літ приватної й шпитальної практики)

110 E. 16. STREET, NEW YORK, N. Y.

Bet. Union Sq. & Irving Pl.

Щоденно від 9. год. рано до 8. год. веч.

У неділі й свята від 9. рано до 2. пополудні.

ДЛЯ ДОБРА НАШИХ КЛІЄНТІВ.

Для всіх тих, котрі зголошуються до нас у справі якоїнебудь услуги, ми маємо в себе досвідчену паню, яка є нашою асистенткою.

Пі обовязки є всілякі, іноді надзвичайно важні. До наших старань вона дає своє жіноче чуття, яке викликає у всіх наших гостей шире признання і прихильність.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ОКАЗІЇ ДО НАБУТТЯ

62-АКРОВА ФАРМА, дім на 8 кімнат, електрика, близько озера й фабричного міста, всіляка машинерія, барна, курники і інші будинки, 4 корови, 2 коні, дріб. ліна \$3,700, готівка \$2,000.

36-АКРОВА ФАРМА, новий дім на 6 кімнат, всі уліпшення, 10 акрів лісу, річка, будинки, 35 миль від Нью-Йорку. Ціна \$3,400, половина готівкою.

2 АКРИ І ГАЗОЛІНОВА СТАЦІЯ, "бар & грил", гала до танців, ставок до плавання, 6 "кабін", дім на 5 кімнат, всі уліпшення. Тому що пластитель самотній і хворий, продає тано за \$7,000. Половина готівкою.

Маю великий імбір фарм, молочарських і курників і інших інтересів позаміських. Голоситись до: 93-4

JOSEPH BEKARCIAK,

212 Franklin St., Brooklyn, N. Y.

Неприятель Ревматизму

Випробоване средство на Ревматизм і перестуду, біль в руках, ногах, крижах, змизно в ногах, а ноза скрюю якби муралі ладил. Ті недуги уступають по ужиттю "МІЗАР". Великий сілок коштує \$5.25, Малий \$4.25. — Належитість виспайте разом з замовленням на адресу:

SORKO MEDICINE CO. D-ф. 5.

5536-W. Division St., Chicago, Ill.

ПОПРОБУЙТЕ

ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЧАЙ:

Ч. 1. — ГРУДНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять на кашлі і прохолодні подразнення внаслідок простуду. Ціна \$1 за пакет.

Ч. 2. — ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять на шлунок і кишкові недомогання: газ і згагу, спричинену надміром крису в шлунок і часове затвердження. Ціна \$1 за пакет.

Ч. 3. — ДОРЕТИЧНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять від запору сечі, принагідного подразнення міхура й сечового проводу, та болю крижів від простуду. Ціна \$1.75 за пакет.

Посилайте свої замовлення до: Mrs. GRETA LESKOVAR, 507 E. 73 St., New York, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжого судитва. Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

Gramercy 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2.

Жінка-доктор до обслути.

X & флюороскоп.—Екзамінація \$2.00.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, НЕРВІВ

І ШКІРИ, жолудки, нирок, мочевого міхура, загальне ослаблення, пухнення желязів.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЇДІВ

НА БАЖАННЯ Х-РАУ

Поради Даром.

Екзамінація і Бадання Крові \$2.00.

ЛІЧІМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ

Гонорар приступний

Dr. BURTON DAVIS

415 LEXINGTON AVENUE,

Cor. 43rd St., Fourth Floor,

NEW YORK CITY.

ГОДИНИ ЛІЧЕННЯ: від 9 рано до 7:30

вечером. В четвер від 9 до 4.

Неділями і святами від 10 до 1.

Тел. Essex 3-4468.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:

Від 1—3 пополудні і від 6—8

вечір. В неділі згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.

(near Springfield Avenue)

Tel. Essex 3-4468.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

НА ФІЛАДЕЛФІЮ

І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН

з цією прегарною металеною труною, двома автами, краваном, балсамуванням, вшануванням Похоронного Дому і т. д.

\$295.00

Все, чого треба, з вишком одні

на в належностей за церкву

відправу й шматтар.

S. KANAI KAIN

433 State St., Perth Amboy, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Обслуга шира і чесна

Май. Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

Branch office (Filial):

969 SOUTH BROAD STREET,

TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8588

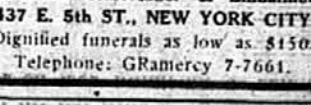
ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджу погребам по ціні так

низькій як \$150

Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

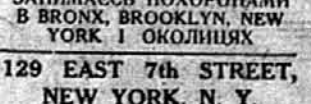
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

В БРОНКС, БРОКЛІН, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel.: Melrose 5-6577

СТАВІТЕ В РЯДІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ

ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ

ЧАСОПИС "СВОБОДА"

THE GIRL'S FIRST IMPULSE WAS TO CALL OUT FOR TARZAN. SHE'D RATHER BE HIS CAPTIVE THAN THE VICTIM OF THESE SAVAGES.

BUT PRIDE STIFLED HER CRY. SHE'D GET AWAY BY HER OWN EFFORTS, SHE THOUGHT. SHE WAS WRONG!!

MEANWHILE TARZAN RESUMED HIS SEARCH FOR TOMMY. AT THIS MOMENT, FAR BEYOND TARZAN'S POWER TO AID HIM,

... TOMMY FELL HEADLONG IN THE PATH OF THE CHARGING LION.

ТАРЗАН, ч. 287. Ризиковна гордість.

В першій хвилині дівчина відрухоно хотіла закликати помічи Тарзана. Краще бути в'язнем Тарзана, ніж жертвою отсих дикунів, думала вона.

Але заразке відозвалась у ній гордість. Ні, думала вона. Сама власними силами вона визволиться з рук тих дикунів. Та вона помилялась.

Тимчасом Тарзан далі робив розшуки за Томом, який в ту пору був далеко від Тарзана, так що всяка поміч йому була виключена.

Саме Том, побачивши великого льва, з переляку почав перед ним утікати. Але по дорозі зачепився за корінь і впав...